

staaet sin Prøve. Forholdet var jo det, at der den Gang eksisterede en Fællesforfatning for de to tydske Hertugdømmer og Slesvig paa den ene Side og for Kongeriget Danmark paa den anden. Nu skulde man have troet, at naar det Landmraade, for hvilket Fællesforfatningen gjaldt, desværre saldt bort ved Wienerfreden, maatte selvsølgelig ogsaa den Fællesforfatning, som knyttede sig til Sammenhængen med disse Landsdele, af sig selv falde bort, tilmed da Forfatningen var saa ny, saa forhulst, havde været underkastet saa mange Ændringer og Vilkaarligheder, at den ikke havde noget gyldigt Krav paa at præge sin Individualitet paa de nye Forhold. Men desuagtet lykkedes det de Magthavende, som den Gang vare begyndte at blive mere reaktionære, end de havde været før Krigen 1864, at faae Grundloven af 1849 forandret, navnlig med Hensyn til Landstingets Sammensætning. Da det var opnaaet at faae en forandret Sammensætning for Landstinget, laa det klart og stod det ogsaa klart for det daværende Ministerium, at man kunde foruise, at dette Landsting, som var sammensat paa en hel anden Maade end efter Grundloven af 1849, ikke i Længden vilde kunne arbejde sammen med Folkethinget, hvis Væsen vedblev at være det samme som efter Grundloven af 1849. Det blev forudset og forudsaat. Derfor havde den daværende Regjering ogsaa foreslaaet, at det Fællesudvalg, som ifølge Grundlovens § 53 skal nedsettes, naar der opkommer Uenighed mellem Thingene, skulde have besluttende Myndighed i Finantsager. Men dette blev ikke vedtaget, og det gik, som de Herrer, der kunne huske den Tid, ville erindre, til paa den Maade, at en af Demokratiet's vigtigste Førere her i Thinget — jeg kan nævne hans Navn, det var Oberst Tjærning — af Harme over, at det ved hans Kollegers Forsald var lykkedes Ministeriet at faae Landstingets Sammensætning forandret, udbroød — der er flere end jeg, der have hørt denne Uttring —: Nu skulle vi give Forfatningen Gift, saaledes at de ikke kunne bruge den, og hans Maade at give den Gift paa, var at tage den Bestemmelse ud, at Fællesudvalget kunde træffe en Afgjørelse i Finantsager uden at sætte nogen anden Bestemmelse i Stedet, som kunde forebygge en uløselig Strid paa Finantsloven. I de første Aar efter Forfatningsforandringen gik Statslivet nogenlunde sin rolige Gang, men efter at Demokratiet havde arbejdet sig op til et kompakt Flertal i dette Thing, begyndte man ret at spørre de ødelæggende Virkninger af Grundlovsforandringen, og nu have vi naaet Toppunktet af Forvirring.

En holder paa en Grundlovsparagraf og siger, at den er den vigtigste, et andet Parti holder paa en anden og siger, at det er den vigtigste, hver trækker til sin Side: Samarbejde er en Umulighed. Og hvorfor, mine Herrer? Fordi der ikke er nogen Myndighed, der kan sige, hvorledes det skal være, og kan træffe en endelig Afgjørelse; det er det, der mangler. Alle kunne sige nei; Folkethinget kan sige nei til Finantsloven, Kongen kan sige nei til Ministerium, naar Folkethinget forlanger, at han skal gjøre det, fordi det Ministerium, der sidder, ikke har Folkethingets Tillid. Landstinget kan sige nei til den Lov, navnlig Finantslov, som Folkethinget vedtager, og Folkethinget til den, som Landstinget vedtager. Enhver kan sige nei, og naar blot en Enkelt siger nei, staaer det hele stille, gaar Statsmaskineriet i Staa. Nu er der vel Nogle, der sige, det have vi jo hørt saa ofte i denne Sal, at Grundloven af 1866 er bygget paa Forudsætning om en gjensidig Overenskomst mellem de forskjellige Faktorer, og at det derfor var disses Pligt at komme overens, men hvad vil det egentlig sige, er det Andet end Fraser, naar vi se tilbunds i Tingene? Man siger: Lad os holde os til dette, at det er dette Things Pligt at bevilge Finantsloven. Men naar nu Flertallet ikke vil, og Vælgterne heller ikke ville, hvem skulde saa kunne tvinge Folkethinget til at opfylde denne dets formentlige Pligt? Lad os tage det med Ministeriet. Det er Ministeriets Pligt at gaa af, naar det ikke nyder Tillid i dette Thing, men hvem skal tvinge Ministeriet dertil, naar den eneste Myndighed, der kunde gjøre det, nemlig Kongen, ikke vil? Det er altsaa kun Talemaader, naar man siger, at saadanne Pligter eksisterer, det er ikke stort Mere end at sige med Herman von Bremenfeld: Gaa hen og forliger Eder, I Stabhalse, naar disse Stabhalse ikke ville forliges; altsaa, det nytter ikke. Den høitærede Conseilspræsident udviklede i Gaar, at man ikke maatte bebrejde Mændene fra 1865—66, af hvilke han var En, at man ikke havde sørget for, at der var kommet en Myndighed, som kunde træffe en endelig Afgjørelse, naar der var Strid imellem Thingene. Man maatte vente, at Fædrelandskjærligheden var saa stor hos de forskjellige Partier, at Disserencerne af sig selv maatte udjævnes; men det beror ogsaa paa et Feilsyn. Ethvert Parti tror naturligvis, og er fuldstændig overbevist om, at dets egne Anstuelser, det, som det vil, netop er det, der alene tjener Fædrelandets Vel. Der er altsaa intet af Partierne, der kan opgave en Løddel af sine Meninger uden med det Samme at slaa af